

ČO MÁ KAŽDÝ VEDIEŤ V PRÍPADE OHROZENIA

Príručka pre obyvateľov mesta ako zistiť, že došlo k mimoriadnej situácii a ako pri jej vzniku postupovať

1. OBSAH:

P. č.:

I.

1. Dôležité telefónne čísla tiesňového volania
- 1.1. Všeobecné zásady pri vyžadovaní pomoci
2. Všeobecné zásady činnosti pri ohrození
3. Varovanie obyvateľstva
4. Čo robiť, keď zaznie siréna

II. AKO SA SPRÁVAŤ V PRÍPADE OHROZENIA

1. Činnosť v oblasti ohrozenej únikom nebezpečných látok
2. 1. V prípade úniku nebezpečnej chemickej látky (alebo v prípade chemického terorizmu)
- 2.2. V prípade úniku nebezpečnej biologickej látky (alebo v prípade bioterorizmu)
- 2.3. V prípade úniku rádioaktívnej látky (alebo pri havárii jadrovej elektrárne)
3. Zásady správania sa pri dopravnej nehode vozidla prepravujúceho nebezpečnú látku
4. Činnosť v oblasti ohrozenia povodňami a záplavami
- 5.1. Zásady správania sa pred ohrozením povodňami a záplavami
- 5.2. Zásady správania sa v období povodní a záplav
- 5.3. Zásady správania sa po povodniach a záplavách
6. Anonymné oznámenie
7. Prevzatie podozrivej zásielky
8. Činnosť pri nutnosti urýchleného opustenia ohrozeného priestoru

III. EVAKUÁCIA, UKRYTIE, SEBAZÁCHRANA A PRVÁ POMOC

1. Odporúčaná hmotnosť a zloženie úkrytovej a evakuačnej batožiny
2. Zásady správania sa v úkrytoch
3. Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela
4. Zásady prvej pomoci
5. Ohrozenie haváriami vodných stavieb a stacionárnymi zdrojmi ohrozenia
6. Kam ísť v prípade vyhlásenia evakuácie ?
7. Kde dostanete prostriedky individuálnej ochrany ?
8. Ukrytie

ČO MÁ KAŽDÝ VEDIEŤ V PRÍPADE OHROZENIA

Vážení občania, predkladáme Vám príručku, ktorá poskytuje základné informácie potrebné pre ochranu života, zdravia alebo majetku v prípade ohrozenia priemyselnými haváriami, živelnými pohromami, katastrofami alebo v prípade ohrozenia teroristickými útokmi. Skúsenosti z mimoriadnych udalostí ukazujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu spolu s panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotlivci pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, ale na základe znalostí ako v prípade mimoriadnej situácie postupovať môže výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí.

Táto príručka Vám pomôže osvojiť si čo je potrebné urobiť pre ochranu života a zdravia vašej rodiny, spolupracovníkov či spoluobyvateľov vo vašom najbližšom okolí v prípade vzniku mimoriadnej udalosti.

Ing. Jozef Varga – starosta obce Chrastince

1. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok, alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania:

- v prípade požiaru, dopravnej nehody, pri príznakoch chemického alebo biologického terorizmu, ohrozenia následkom živelných pohrôm, pri doručení podozrivej zásielky, anonymnom oznámení o uložení bomby (nebezpečnej látky) a iných mimoriadnych udalostí volajte telefónne číslo tiesňového volania:

112 Integrovaný záchranný systém alebo: v prípade ohrozenia života a zdravia volajte: v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti alebo jej oznámenia volajte:	150 Hasičský a záchranný zbor 155 Zdravotnú záchrannú službu 158 Políciu
--	---

1.1. VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

Ak vyžadujete pomoc v tiesni, alebo pri oznamovaní správy o mimoriadnej udalosti uveďte:

- svoje meno a číslo telefónu, z ktorého telefonujete,
- druh udalosti (požiar, dopravná nehoda, únik zdraviu škodlivých látok, povodeň, trestný čin a pod.),
- rozsah udalosti (požiar domu, bytu, lesa, ohrozenie života viacerých osôb, zaplavenie domov, cesty, poľa, obce, a pod.),
- miesto udalosti,
- ak je na miesto udalosti sťažený prístup, uveďte spôsob prístupu, smer, odkiaľ je možné miesto udalosti dosiahnuť a druh prístupovej cesty (súkromná cesta, poľná cesta a pod.).

Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchrannej služby alebo polície.

2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- **Uvedomte si**, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.
- **Pamätajte** na sebaobranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- **Rešpektujte** informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie.
- **Nerozširujte** poplašné a neoverené správy.
- **Nepodceňujte** vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- **Netelefonujte** zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.
- **Pomáhajte** ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti.
- **Dodržiavajte** pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

Čo je ohrozenie?

Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Čo je mimoriadna udalosť?

Mimoriadnou udalosťou sa rozumie živelná pohroma, havária alebo katastrofa, ktorá ohrozuje život, zdravie alebo majetok.

Čo je mimoriadna situácia?

Mimoriadnou situáciou sa rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo na majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a počas ktorej sú vykonávané opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia alebo postupy a činnosti na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Chemické ohrozenie?

Môže byť uskutočnené rozptýlením toxických chemických látok do životného prostredia v kvapalnom, plynnom, práškovom stave alebo použitím aerosólov, najmä v priestoroch vysokej koncentrácie obyvateľstva (dopravné uzly, obytné štvrte, futbalové štadióny, amfiteátre, nákupné strediská), alebo v objektoch a zariadeniach na hromadné zásobovanie (vodojemy, vodné zdroje, obilné silá, veľkosklady potravín, krmív a pod.).

Vplyv toxických chemických látok na živé organizmy spôsobuje ich poškodenie alebo smrť. U ľudí dochádza najmä k vyradeniu či poškodeniu centrálného nervového systému, dýchacích orgánov alebo zažívacieho traktu. Pľuzgierotvorné látky spôsobujú bolestivé, ťažko sa hojace rany a odumieranie zasiahnutého tkaniva.

Biologické ohrozenie?

Spôsobujú pôvodcovia hromadných prenosných ochorení - baktérie, rickettsie, vírusy, plesne a proteinové toxíny, šírené

- **nainfikovanými prenášačmi** (hmyz, hlodavce, divo žijúce zvieratá),
- **kontaminovanými práškami, kvapalinami alebo géľmi - pastami**, šírenými v tubách, ampulkách, listoch a balíkoch, injekciách, kontaminovaných potravinách, nápojoch a krmivách. Spôsobujú nákazlivé prenosné ochorenia ľudí a zvierat.

Aké sú príznaky chemického a biologického terorizmu?

Teroristické použitie toxických chemických látok a biologických prostriedkov je zákerné a ráta s oneskorenou reakciou na vzniknutú skutočnosť. Preto je dôležité včas rozpoznať príznaky použitia týchto prostriedkov. Akým javom je potrebné venovať **zvýšenú pozornosť** ?

- početelným a viditeľným tlmeným výbuchom munície, po ktorých následne vzniká oblak aerosólu, šíriaci sa v smere prízemného vetra,
- drobným olejovitým kvapkám, jemnému poprašku, viditeľným na teréne s vegetáciou a na rôznych materiáloch,
- zjavnému plošnému poškodeniu a zničeniu vegetácie (nápadná zmena farby, uschnutie),
- známemu aj neznámemu hmyzu (vši, blchy, muchy, kliešte), ktorý sa v teréne pohybuje a šíri v nezvyklom množstve a ročnej dobe, uhynutým hlodavcom, neznámym predmetom a neidentifikovateľným obalom,
- vode v otvorených vodných zdrojoch - riekach, potokoch a rybníkoch - ktorá je nezvykle číra, nakoľko pôsobením toxického chemickej látky boli zničené bežné drobné organizmy (dafnie, vodomerky, larvy a pod.) a úhyn rýb
- náhlým hromadným prenosným ochoreniam, ktoré sa bez zjavnej príčiny šíria medzi obyvateľmi a zvieratami, prejavujú sa príznakmi otravy (intoxikácie), zapríčiňujú hromadné poškodenia zdravia, úmrtia obyvateľov a úhyn zvierat.

3. VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Varovanie obyvateľstva je jedno z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Varovné signály sú následne dopĺňané hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov (mestský rozhlas, káblová televízia a pod.).

Ak zaznie varovný signál:

- nastáva mimoriadna situácia,
- podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje, počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlásením mestského rozhlasu.

Varovný signál: VŠEOBECNÉ OHROZENIE

Varovanie obyvateľstva pri ohrození, alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

2 - minútový kolísavý tón sirén

Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz "VZDUŠNÝ POPLACH"

Varovný signál: OHROZENIE VODOU

VAROVANIE OBYVATEĽSTVA PRI OHROZENÍ NIČIVÝMI ÚČINKAMI VODY

6 - minútový stály tón sirén

Signál: KONIEC OHROZENIA

**KONIEC OHROZENIA ALEBO KONIEC PÔSOBENIA NÁSLEDKOV
MIMORIADNEJ UDALOSTI**

2 - minútový stály tón sirén bez opakovania

!POZOR!

Každý prvý piatok v polroku sa o 12.00 hod. vykonáva preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania dvojminútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo tohto termínu informujú rozhlas, televízia a tlač !

4. ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA ?

(mimo doby pravidelného preskúšania)

Pri pobyte mimo budovu - vyhl'adajte čo najrýchlejšie úkryt, poprípade vstúpte do najbližšej budovy.

- Ak sa nachádzate v domácnosti - zhromaždite celú rodinu a byt neopúšťajte.
- Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.
- Vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- Uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- Sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riad'te sa podľa vysielaných pokynov.
- Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- Čakajte doma na ďalšie pokyny.

POZNÁMKA:

Overte si, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu !

Postarajte sa o deti bez dozoru ! Pri akejkoľvek činnosti zachovávajte pokoj a rozvahu !